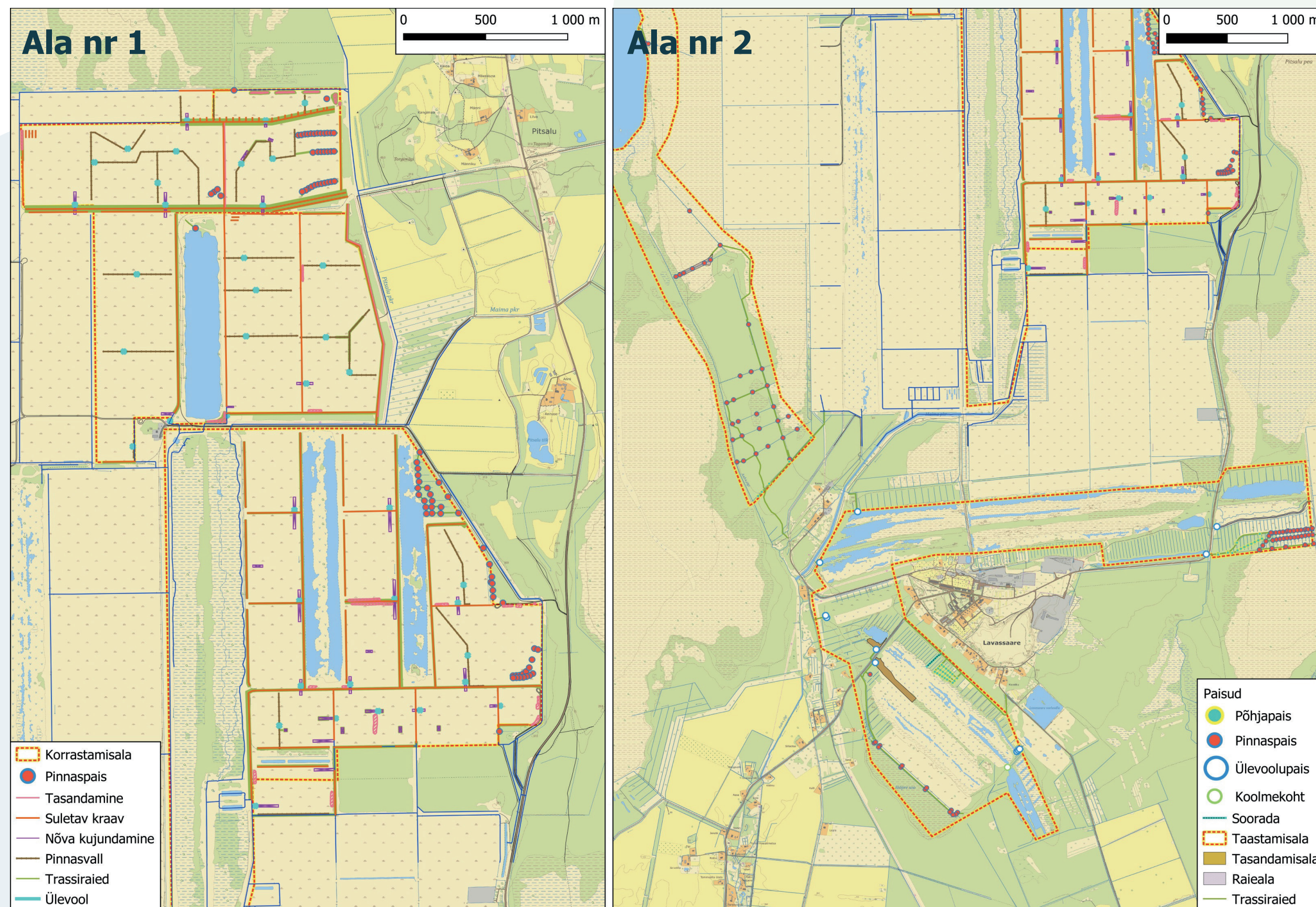

Lavassaare jääksoo taastamistööd

Projekti WaterLANDS toel on kavas **2024-2026** luua Lavassaare ümbruses tingimused, et ligi 1300 hektari suurusel alal saaks kuivendatud ja osaliselt turbast tühjaks kaevandatud jääksoodes hakata tasapisi tekkima uuesti märgalad. Ajapikku muutuvad taastamisalad soodeks, sest neis hakkab uuesti tekkima turvas. Taastamistööd on planeeritud nii, et veetase tõuseb üksnes jääksoodes ja riigimaal.

Taastamisalade haldamine jaguneb Lavassaare asula ümbruses kaheks. Ala nr 1 (525 ha) on hiljutine turbatootmisala ning seda haldab AS Tootsi Turvas. Ala nr 2 (653 ha) turbakaevandusala on märksa vanem ning selle taastamist veab eest Eestimaa Looduse Fond.

Plaanitud tööd alal nr 1

- Esmalt on vaja kuivendatud alal taastada soole iseloomulik veetase. Selleks jaotatakse taastamisala eri kõrgustel asuvate turbavallide abil väiksemateks väljakuteks. Iga väljaku kaupa tõstetakse veetase ülevoolupaisude abil maapinna lähedale.
- Väljaspool väljakuid, ent taastamisala sisse jäävad kraavid suletakse turbapaisudega ning osa neist kraavidest taastatakse turbaga.
- Endiste tootmisväljakute servades turbakaevandamise jooksul tekkinud järsud nõlvad muudetakse laugemaks.
- Peale veetaseme tõstmist on 1. ala kõrgematesse kohtadesse planeeritud ka bioloogiline taastamine, mis tähendab, et sinna istutakse sootaimestikku ja puid.

Kontakt: Evelin Krekker, Tootsi Turvas, tel. 5205 916; Evar Illision, Terrason OÜ, tel. 520 0987.

Plaanitud tööd alal nr 2

- Lavassaare asula ümbruses näeme kraave ja suuremaid-väiksemaid maladaveelisi alasid, mis on jäänud kunagisest metsakuivendusest ja turbakaevandusest. Taastamistööde käigus ehitatakse kraavidesse erinevat tüüpi paise, sh. ülevoolupaise, kus madala veetaseme korral aitavad paisud hoida vett kauem kunagistes turbakaevandusaladel. Samas voolab suurvee ajal osa vett mööda vanu kraave ära. Nii tekivad maastikku ühtlasemalt määramad laigud, mis aitavad taastada turba teket ning märgaladele iseloomulikke taimestikku.
- Selleks, et luua võimalus jälgida soo taastumist ning pakkuda kohalikele elanikele jalutusvõimalusi, on kavas taastamisala kõrvale rajada Lavassaare elanikele väike jalutusrada (2 km) koos mõne infotahvliga raja servades. Rajalt viib kõrvalepõige vaateplatvormini, kus avaneb vaade vanale turbakaevandusalale ning loodetavasti peagi ka üha suuremale hulgale erinevatele linnuliikidele.

Kontakt: Jüri-Ott Salm, Eestimaa Looduse Fond, tel. 2595 933; Mati Kass; RMK, tel. 5637 4492.

Projekti WaterLANDS (nr 101036484) rahastab Euroopa Liidu Horizon 2020 uuringute ja innovatsiooni programm. Projektis osaleb 32 partnerit üle Euroopa. Eestist osalevad projekti tegevustes Tartu Ülikool, Eestimaa Looduse Fond, RMK ja Tootsi Turvas. Uuri lähemalt projekti rahvusvaheliselt veebilehelt www.waterlands.eu. Taastamistööd teostab Lavassaare turbatootmisalal Terrason OÜ. Tööde periood november 2024 - detsember 2026.

Jääksoo taastamiskava ja teostusprojekti leiab kodulehelt: www.elfond.ee/waterlands/lavassaare

WaterLANDS

RMK

